

Hra na akordeon

Charakteristika

V přípravném studiu žák získává základy správných návyků hry na nástroj, zejména správné sezení, upevnění nástroje, vedení měchu, prsto-měchové techniky a postavení rukou. V obou stupních základního studia dochází k postupnému upevňování správných návyků, a vztahu k nástroji. Změna velikosti nástrojů závisí na individuálních fyziologických dispozicích žáka. Na základě těchto kritérií jsou žákovi postupně měněny velikosti nástroje v průběhu studia. Žák získává schopnost základní péče o nástroj a o jeho údržbu. Žák má možnost v průběhu studia přestoupit ke hře na knoflíkový nástroj.

Akordeon je svébytný, vícehlasý hudební nástroj, takže je možno ho použít jako sólový, doprovodný i souborový nástroj a plně využít také k mezioborové spolupráci.

Učební osnovy

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Žák:

- orientuje se v 5-ti prstové poloze, ovládá postavení obou rukou, zvládá správné sezení u nástroje
- umí zahrát jednoduchou skladbu, cvičení nebo píseň pravou rukou s jednoduchým doprovodem (základní basy, durová akordická řada)
- zvládá základní práci s měchem, rozliší základní druhy tempa a dynamické odstíny (p, mf, f, cresc., decresc)
- ukáže a pojmenuje základní části nástroje

1. ROČNÍK

I. STUPEŇ

Žák:

- zvládá postavení pravé a levé ruky, orientaci na pravém a levém hmatníku
- ovládá dosavadně získané návyky (správné sezení, upevnění a držení nástroje)
- vyzná se v rovném vedení měchu, tvoření tónu a správnosti měchových obrátů
- zvládá základní orientaci v G a F klíči, rozšiřuje 5-ti prstovou polohu
- orientuje se v základní a pomocné basové řadě s příslušnými durovými akordy
- zvládá hru akordického doprovodu, terciový bas (C, G, D, F)
- hraje prstová cvičení v pravé ruce: příprava ke hře staccata, legata, tenuta
- zvládá přípravu k souhře, umí rozlišit základní dynamiku (p, mf, f), připravuje se ke hře nezávislosti rukou

2. ROČNÍK

I. STUPEŇ

Žák:

- zvládá rozšíření polohy pravé ruky, rozlišuje hru legato, staccato a tenuto
- hraje durové stupnice v rozsahu jedné oktávy s tříhlasými akordy (C, G, D, F)
- umí akordický doprovod dur s terciovým basem, mollová akordická řada, připravuje se ke hře dvojhmatů
- pracuje na vylepšení vedení měchu a tvoření tónu, rozlišuje druhy tempa, je veden k samostatnosti v údržbě a péči o nástroj
- zvládá základní registraci na nástroji

3. ROČNÍK	I. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonaluje měchovou a prstovou techniku, dokáže hrát dvojhmaty a jednoduchý dvojhlas • rozšiřuje další dynamické a agogické odstíny (crescendo, decrescendo), hraje durové stupnice a tříhlasé akordy (C, G, D, A, F) přes 1 až 2 oktávy • zvládá akordický doprovod (dur, moll, D7), přidá D7 s durovým akordem dohromady oběma rukama, rozšiřuje polohu pravé ruky-skoky • správně nasazuje a ukončuje tón • rozlišuje základní tempa a používá metronom • ovládá hru legato a staccato • je schopen orientace na klaviatuře, umí rozlišit složitější rytmické útvary (nota s tečkou, triola), hraje jednoduché skladby z listu, je schopen samostatné registrace skladeb a písni dle zápisu, je schopen hry z paměti 	

4. ROČNÍK	I. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá prsto-měchovou techniku, využívá zvukově barevných možností nástroje (registrování) • hraje durové stupnice a tříhlasé akordy oběma rukama dohromady a tříhlasými akordy (C, G, D, A, F, B) přes 2 oktávy • rozlišuje měchovou práci-akcent, synkopa • zvládá problematiku melodických ozdob (příráz, nátryl), chápe základních harmonické funkce (T, S, D) a základní akordické značky, hraje z paměti • dokáže zahrát skladbu s prvky polyfonie • zná základy hry bellowshake • zapojuje se do souborů či orchestrů různých obsazení 	

5. ROČNÍK	I. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá hru dvojhmatů a akordů v pravé ruce (tercie a sexty) • zvyšuje dovednost technických nároků, pokládá důraz na tempovou, rytmickou a dynamickou stránku hry • zlepšuje techniku bellowshake • samostatně kontroluje správné sezení u nástroje a držení rukou • hraje durové (do 5 křížků a bé) a mollové stupnice (do 2 křížků a bé) a tříhlasé akordy • obohacuje repertoár o skladby různých stylových období, ovládá registrační techniku • je schopen ohodnotit kriticky svůj výkon 	

6. ROČNÍK	I. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prohlubuje všechny dosavadně získané znalosti • ovládá techniku pravé a levé ruky • hraje durové (do 7 křížků a bé) a mollové stupnice (do 4 křížků a bé) a čtyřhlasé akordy • prohlubuje hru polyfonních skladeb, důraz na správnou interpretaci, ovládá hru z paměti a hru z listu • je samostatný v základech hry z listu, zvládá doprovod lidové písni se základními harmonickými funkcemi a transpozici do dalších tónin 	

7. ROČNÍK	I. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upevňuje dosavadně získané znalosti a zkušenosti v oblasti techniky hry • hraje durové a mollové stupnice všemi probranými způsoby • umí přesně vést měch a tón, zvládá čisté měchové obraty, připravuje absolventské vystoupení, přemýšlí samostatně o stavbě skladeb, kriticky hodnotí vlastní výkon a je schopen podílet se na sestavení repertoáru • je samostatný ve čtení partů a jednodušších notových zadání • umí sám naregistrovat skladbu, podílí se na tvorbě prostokladu a měchových obratů <p>Žák ukončí I. stupeň studia komisionální závěrečnou zkouškou nebo absolventským vystoupením.</p>	

1. - 2. ROČNÍK	II. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá získaných schopností v oblasti techniky prstové a měchové • je schopen kriticky posoudit kvalitu stylové interpretace skladeb různých žánrů • umí hrát z listu skladby a písně nižší technické úrovně, využívá registrační techniky a široké škály dynamických odstínů • umí pracovat s barvou tónu a dynamikou, zvládá techniku střídavého měchu, kultivované vedení měchu a měchových obrátů • umí zahrát čtyřhlasý kvintakord a D7 ve stupnicích • zvládá stylově interpretovat skladby různých žánrů • umí pracovat s barvou tónu a dynamikou, zvládá techniku střídavého měchu, kultivované vedení měchu a měchových obrátů • prohlubuje dosavadně získané znalosti • profiluje se ve výběru repertoáru 	

3. - 4. ROČNÍK	II. STUPEŇ
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně se orientuje v notovém zápisu, je schopen řešit otázku prstokladů • orientuje se bez problémů na klaviatuře i basové tastatuře • zvládá hru skoků, nepravidelných dvojhmatů a akordů a hru melodických ozdob • je schopen samostatnosti v přípravě souborových a komorních partů, umí samostatně reagovat na předepsané tempo a dynamiku • je schopen se podílet na výběru skladeb k nastudování a sestavit vlastní repertoár • je samostatný v nastudování skladeb a písní • spolupracuje na utváření způsobu interpretace • aktivně se zajímá o nahrávky různých interpretů • umí harmonizovat a stylizovat písně a využívá získaných poznatků z hudební teorie • sám je schopen vytvořit prstoklad a měchové obraty <p>Žák ukončí II. stupeň studia komisionální závěrečnou zkouškou nebo absolventským vystoupením.</p>	

Komisionální postupové a závěrečné zkoušky

Přípravná hudební výchova (PHV)	Žák zahraje na nástroj 2 skladby (nebo jednu píseň a jednu skladbu)
--	---

I.stupeň základního studia

1. ročník	Žák zahraje 3 skladby různého technického a výrazového charakteru
2. - 7. ročník	1/ Stupnice + akordy 2/ Etuda nebo technické cvičení 3/ Dvě kontrastní skladby různých stylových období dle výběru
7. ročník - Absolventské koncertní vystoupení	3 kontrastní skladby různých stylových období 1 skladba komorní (skupinová praxe)

II.stupeň základního studia

1. ročník	Postupovou zkoušku žáci nevykonávají
2. ročník	3 kontrastní skladby různých stylových období
3. ročník	Postupovou zkoušku žáci nevykonávají
4. ročník - Absolventské koncertní vystoupení	4 kontrastní skladby různých stylových období 1 skladba komorní (skupinová praxe)